

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „Koroški Slovenec“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
pol. in gospod. društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—.

Volilna borba končana.

Končan je volilni boj. Po zakonu traja mandatna doba 4 leta. Sicer pa kdo ve, ali bo trajalo premirje manj nego 4 leta ali dalje. V mirnem razvoju se lahko vrinejo nepričakovani dogodki. Dobro je, da je trajala volilna doba samo kratek čas, zakaj volilna borba vrže vso državo in pretežni del prebivalstva iz pravega tira; politizira se v kmetiški hiši, v podeželski gostilni in veliko bolj še v mestih, v kulturnih središčih.

Letošnja volilna agitacija spominja nekoliko na plebiscitno dobo. Najintenzivnejše zbiranje in pridobivanje glasov, kričeči lepaki na skoro vsaki hiši in plotovih, letaki in glasovnice nastlane po tleh. V službi propagande so stali politični filmi, gramofoni, zrakoplovi in posebno še avtomobili.

Nas koroške Slovence so snubile vse stranke. Mislile so, da se da nekaj pridobiti samo še med Slovenci. Kadar se gre za naše najenostavnejše pravice, so vse strnjene proti nam v sklenjeno fronto, a glasovi bi jim bili dobri. Razen krščanskih socialcev so razpečavale vse stranke tudi slovenske letake in obljubljale našim volilcem nebesa na zemlji. Koroški Slovenci pa so politično zrel narod, ki ni nasedel sladkim vabam in ostal zvojnim idealom in svoji narodni stranki. Pošiljale so v slovensko ozemlje govornike, ki obvladajo naš jezik. Težko je bilo ostati v takem položaju trden. Te stranke so delale med Slovenci s podkupovanjem, grožnjami, strahovanjem, obljubami itd., kakor je pač najboljša kazalo, da se doseže viden uspeh.

Naši duhovniki so hrbtenica našega gibanja. Povečini so se postavili v službo naše stranke in je gotovo tudi nemala njih zasluga, da smo dosegli zadovoljive uspehe. Pomisliti je treba, da smo mi siromašna proletarska manjšina, brez industrije, brez veleposestnikov in brez volilnih fondov, brez izvežbanih agitatorjev, ki jih imajo druge stranke na izbiro. Saj ta lastnost našega naroda je najlepša, ki ničesar ne zahteva in vse da. Omeniti moramo tudi, da so bili volilni imeniki sestavljeni zelo površno, ker se volitve letos pač niso pričakovale in se na nje ni polagalo zadostne važnosti, da je manjkalo v nekaterih občinah — malo je bilo teh — do 30 naših volilnih upravičencev, dočim so nasprotne stranke volilne imenike natančno pregledale in pridno reklamirale. Do sklepa uredništva znan izid volitev je dokazal pred svetom, da so naše vrste strnjene in da jih ne more omajati še tako silovit vihar.

Glavni volilni boj se je vršil med dvema glavnima skupinama: na eni strani socialna demokracija in komunisti, na drugi strani pa izredno visoko število meščanskih strank, ki niso tvorile strnjene fronte proti marksizmu in boljševizmu. Ali je ta razcepljenost stvari koristila ali ne, prepuščamo sodbo poklicanejšim. Ugotavljamo samo dejstvo. In najgrše pri tem je to, da so se meščanske stranke same med seboj obmetavale z najgršim blatom. Sicer pa je to zadeva meščanskih strank samih. Kaj jim preostane po volitvah? Vsesti se bodo morale zopet skupaj in se pogajati o bodočem skupnem delu za narod in državo.

Naša pričakovanja so se obistinila. Naš narod je držal disciplino in sprejel sklepe vodstva svoje stranke za svoja, ker je v svoji zrelosti doumel položaj stranke. Naš narod je pokazal, da noče stati ob strani in da hoče spravo na vasi. Noče tudi biti ona mala nepomirljiva skupina.

Na vsem Koroškem je dobila naša stranka 8895 glasov (l. 1927 9578) in 2 mandata, narodni socialisti 10.220 glasov in 2 mandata, socialdemokrati 60.477 glasov in 15 mandatov, kršč. socialci 27.181 glasov in 6 mandatov, Schobrov

blok 34.580 glasov in 8 mandatov, Heimatblock 13.861 glasov in 3 mandate in komunisti 888 glasov. Slovenci smo napredovali v Zgornji Vesici, na Radšah, v St. Tomažu pri Celovcu, v Svetni vasi, na Brdu, v Straji vasi, na Diekšah, v Grebinju, v Vovbrah, v Velikovcu, v Važenbergu, v Pliberku, v Galiciji, v Žitari vasi in v St. Štefanu na Zili. Izid iz več slovenskih občin nam doslej še ni znan in bomo natančen izid objavili v prihodnji številki. Nazadovani smo v Žrelcu, Grabštanju, Hodišah, Kotmari vasi, Bilčovsu, Škofičah, Bistrici v Rožu, Borovljah, Šmarjeti v Rožu, Medborovnici, Slovenjem Plajberku, Selah, Logi vasi, St. Jakobu v Rožu, Bistrici na Zili, Rudi, St. Petru na Vašinjah, Železni Kapli, Beli, Bistrici pri Pliberku, Libučah, Blatu, Zvabeku, Dobrli vasi, Globasnici, Rikarji vasi in Škocijanu, v nekaterih teh občinah samo za par glasov, v drugih zopet več.

Ko so volitve pri kraju, se ne smemo vleči v zapeček in mirovati. Težki časi nas še čakajo. Treba je še bolj strniti naše vrste in izpopolniti notranjo organizacijo, da bomo napram zunanjemu svetu pokazali strnjeno fronto in jekleno voljo do življenja v demokratični avstrijski republiki.

Zaplembe.

V tednu pred volitvami se je začelo stikati za orožjem po vsej državi, razen na Koroškem, ki je obmejna dežela in bi bilo kaj takega prenevarno. Vlada pravi, da je odredila preiskave za orožjem vsled tega, da bi se vršile 9. novembra volitve nemoteno. Policija, orožništvo in zvezna vojska so dobili nalog, da preiščejo vse kraje, kjer oblasti domnevajo, da je skrito orožje in municija in ga zaplenijo.

S preiskavami se je pričelo 4. novembra. Da se izvršijo nemoteno, so bile preložene nekatere garnizije v delavske kraje. Vlada pravi, da je to razorožitev, notranji minister Starhemberg pa je izjavil novinarjem, da je bil dan 4. novembra šele pričetek tega, kar še pride. Hočemo rdeči bestiji izruvatit strupene zobe. Namen tega je polagno popolno uničenje socialne demokracije. Bržkone pa to ne bo uspelo prelahko.

Kako so se vršile preiskave? Omeniti moramo, da so se vršile preiskave samo pri socialdemokratskih organizacijah, kakor v vseh delavskih domovih, soc. dem. sportnih zvezah, konsumnih društvih, vseh političnih in gospodarskih socialdemokratskih organizacijah in tudi pri zasebnikih, članih teh organizacij. Policija, orožništvo ali vojaščina je prišla pred hišo, jo obkolila in zasedla. Postavile so se strojnice, španski jezdeci in celo topovi. Iz hiš ni smel nihče in tudi ne noter. Prekinile so se telefonske zveze. Nato se je pričelo preiskovanje poslopij od kleti do najtemnejšega kota podstrešja. V kletih se je kopal, delale so se luknje v stene, iztrgavala in preluknjevala so se tla, premetaval premog, koks in celo krompir. V neki pekarni se je preiskala tudi vsa zaloge moke. V sobah so se jemale slike s sten, preiskavale omare in celo pisalne mize. Marsikateri samokres je šel, četudi je bil na razpolago orožni list. Celu postelje zasebnikov in v otroških zavetiščih niso imele miru. Preiskave za orožjem so se vršile tudi pri zasebnikih, pri katerih so se s silo odpirala zaklenjena stanovanja, ako jih slučajno ni bilo doma. Preiskali so se celo gasilski domovi na Dunaju.

Po uradnih podatkih se je zaplenilo prvi dan 4. novembra 4075 pušk, 20 strojnic, 56 revolverjev, 360.000 patronov, 160 ročnih granat in en žaromet. Uradno poročilo ne navaja, koliko lopatic, krampov, čelad in druge stare ro-

potije izza vojne je bilo zaplenjene. Prizaneslo se ni orožju strelskih društev in drugemu, ki je po zakonu dovoljeno. Od zaplenjenega orožja je bilo v kleti magistrata Dunajskega Novega Mesta 2700 pušk, za katere so oblasti vedele. To orožje je bilo last države, dežele in občine ter se je rabilo za časa nemirov na Gradiščanskem, ko so tja navallili Madžari. Pozneje so orožje spravili v ondotno klet, a ključ od kleti sta imela soc. dem. župan in kršč. soc. podžupan. Še na drugem kraju je bilo zaplenjenih 200 pušk, ki so bile istotako last države. Preiskave se nadaljujejo.

Reči se mora, da je uspeh preiskav, za katere se je mobilizirala policija, žendarmerija in vojska, prav malenkosten. Povečini so bile preiskave sploh brezuspešne. S tem orožjem bi se moglo oborožiti kvečjemu 5 bataljnov vojnega staleža, če je večina zaplenjenega orožja sploh porabna.

O vladni nameri so bili socialdemokrati pravočasno obveščeni in so izdali poziv, da se naj delavstvo zadržuje popolnoma mirno. In res nikjer ni prišlo do kakega spopada. Čuditi se moramo hladnokrvnosti delavstva, ki je sicer razburjeno, a se ne pusti izzvati.

Mi smo za miren političen in gospodarski razvoj v državi. Smo proti vsem vojnim organizacijam, zlasti še proti oboroženim, ker stalno ogrožajo miren notranji razvoj države in dežel. In če se govori o razorožitvi in je bilo v tem smislu zaplenjeno orožje pri soc. organizacijah, tedaj bi se imelo zapleniti tudi orožje Heimwehra. V takem slučaju si mora človek misliti, da se meri pravica z dvojno merjo. Saj so v tem času posebna odposlanstva sporočila oblastem, kje se nahajajo skladišča Heimwehra. Preiskovalni organi so v teh slučajih izjavili, da nimajo ukaza, izvršiti preiskave in zaplembe tudi pri heimwehrovcih.

Vlada je v zadnjem času zaplenila zopet nekaj člankov v dunajskih listih. Predsednik dunajskega deželnega zbora ima to navado, da skliče deželni zbor, ki potem razpravlja o teh zaplembah. Kar se obravnava na javni seji deželnega zbora, je javnosti dostopno in cenzura nima več moči. Tako pridejo vse zaplenjene stvari v javnost. Na zadnji seji dunajskega deželnega zbora je bilo prečitanih več člankov, ki so vsebovali zanimiva poročila, kako se Heimwehr pripravlja za izvedbo državnega udara. V drugi interpelaciji ugotavljajo socialisti, da je Štajerska od l. 1927 neprestano ognišče večnih nemirov. Štajerske organizacije Heimwehra so najbolj vojaško organizirane, ker so imele za poveljnike samo odslužene avstrijske častnike. Heimwehrovski vpliv je opaziti tudi pri delovanju štajerskega orožništva. Po navodilih štajerskega orožništva so stopili posamezni orožniški postajenačelniki v najožje stike s heimwehrovskimi organizacijami. Druga seja dunajskega deželnega zbora se je bavila z zaplembami orožja pri socialističnih organizacijah.

K vsemu temu nočemo izreči sodbe, ker si jo lahko vsak sam napravi. Poročali smo samo, da izpolnimo svojo časnikarsko dolžnost nasproti svojim bralcem.

POLITIČNI PREGLED

Italija. Na predvečer osme obletnice fašističnega pohoda na Rim je govoril Mussolini o smernicah za delo v bodočem letu: Revolucija fašistov, ki je dosedaj še prizanašala sovražnikom države in fašizma, lahko danes ali jutri popolnoma mirno postavi ob zid te sovražnike. V Evropi se vrši neprestana vojna proti fašizmu predvsem z duševnimi sredstvi, vršijo pa se tudi vojaške priprave. Italija se oboro-

žuje, da bo pripravljena za vsak slučaj. Italija ne bo nikoli pričela kake vojne. Izprememba mirovnih pogodb je potrebna v korist Italije, kakor tudi v korist vse Evrope in vsega sveta. Italijanski narod se zelo hitro množi. L. 1950 bo imela slabotna Evropa že vse znake starosti. Takrat bodo prihajali preko italijanskih meja k nam tujci, da bodo videli napredek in življenje procvitajočega naroda. Naše miroljubno širjenje pa mora biti usmerjeno predvsem proti vzhodu. Zaradi tega posvečamo prav posebno pazljivost našim prijateljem in zaveznikom na vzhodu. Francoski tisk je ogorčen in naglašča, da je na podlagi Mussolinijevega govora nastal nepremostljiv prepad med Italijo in Francijo. Mussolini je povedal, da se noče meniti za razorožitvene sklepe, ako se pred razorožitveno konferenco ne izpolnijo italijanske zahteve. Angleški listi ugotavljajo, da je Mussolini naslednik Viljema, ki je rad rožljaj s sabljo. V interesu Italije in svetovnega miru je, da Mussolini drži jezik za zobmi. Tudi drugi evropski tisk obsoja Mussolinijev borbeni govor in ga smatra za rožljanje s sabljo.

Nemška zunanja politika. Kancler dr. Brüning je izjavil nekemu dopisniku, da se bo nemška zunanja politika nadaljevala ravno tako kakor do sedaj na poti miru, odklanjajoč vse pustolovščine. Mi gremo po potu naravnega procesa. Ta zunanja politika temelji v načelu lojalnega izvrševanja mednarodnih pogodb in miroljubnega sodelovanja narodov. Iz tega skoro soglasnega mnenja nemške politike sledi tudi moč sedanje nemške državne zunanje politike, ki nikdar ni poskušala, izogniti se potrebnemu prizadevanju za zavarovanje miru. Izpraznitev Porenja je pomembna postaja na poti za uresničenje te politike. Zdi se, da Francija ni prav ocenila težkoč gospodarske krize v Nemčiji. Problem varnosti se vedno zopet postavlja v ospredje kot izraz stalnega nezaupanja. Mogoče pa bo Francija vendarle prišla do prepričanja, da v razmerju proti razoroženemu narodu ne more več zahtevati svojih pogojev glede varnosti, ne da bi spravila v nevarnosti nedotakljivost svečano podpisanih pogodb.

Bolgarski kralj Boris in kraljica Ivana sta bila v državi povsod svečano sprejeta, posebno v Sofiji. V zvezi s tem se potrjuje vest, da bo postal v sedanji Ljapčevi vladi Vlkov vojni minister. Vlkov stremi za tem, da bi dobila Bolgarska s spremembo neuillske pogodbe bivše meje nazaj. Vlkov je obenem sklenil z Italijo tajno vojno zvezo. Posledice te zveze se že kažejo, zakaj Bolgarska zahteva, da se ji zopet dovoli oboroževanje in Italija jo v tem podpira. Dalje je bil z Italijo sklenjen sporazum o izvozu bolgarskega žita v Italijo. Italijanska vlada želi na ta način podpreti bolgarski narod, ki se nahaja v najtežjem in najbolj kritičnem gospodarskem položaju v Evropi, ker je v Bolgariji 150.000 brezposelnih, ki bi utegnili postati zelo nevaren material za revolucionarno borbo. Vse kaže, da bo Vlkov skušal uvesti diktaturo po vzorcu fašistične. Na obzorju je nova grupacija držav, ki naj bi zmanjšala vpliv Male antante. Tvorile bi jo: Bolgarija, Grčija, Madžarska in Turčija.

Kronanje abesinskega cesarja. Dne 2. novembra je bilo opravljeno kronanje abesinskega cesarja Tafarija. Pri tej priliki so bile prirejene neverjetno pestre in veličastne slovesnosti. Kraljevska dvojica je prečela vso noč v cerkvi v pobožni molitvi. Zauha sta se kralj in kraljica napotila v poseben salon, kjer sta se vsedla na zlat prestol. Obkročili so ju zastopniki evropskih dvorov in držav ter abesinski poglavarji v živahnih narodnih nošah. Nadškof je kraljevski dvojici izročil zlate plašče, nakar ju je mazilil. Nato je obema nataknil dragocene prstane kot znake cesarske oblasti. Vladarja je nato kronal odposlanec patrijarha v Aleksandriji. V tem času so zagrmeli topovi, množice pa so priredile novemu abesinskemu cesarju in cesarici navdušene manifestacije. Abesinski vojvode so pri tej priliki prisegli cesarju zvestobo in poslušnost. Nato sta se cesar in cesarica napotila v povorki trikrat okoli stolnice. Visoko v zraku pa je krožilo šest aeroplanov.

Politične vesti. Imperijalna konferenca seveda še vedno zaseda in je bil v zadnjem času dosežen prvi konkretni sklep. Konferenca je

sklenila ustanoviti razsodišče britskega imperija. Razsodišče bo pristojno v sporih, ki bi mogli nastati med člani britskega imperija in bo razsojalo od primera do primera. Vsakemu članu britskega imperija bo dano na prosto, da zahteva razsodbo tega razsodišča. — Rusija poplavlja Evropo z lesom in poljskimi pridelki s tako nizkimi cenami, da je lesna trgovina popolnoma zastala. V Rusiji morajo sekati les politični kaznjenci zastonj in je tako Rusiji mogoče, da vrže na trg svoj les tako poceni, da z njo nihče ne more tekmovati. Isto je s poljskimi pridelki, ki se morajo vsi stekati v državne zaloge, četudi ruski narod strada. Agrarne države evropske so se posvetovale o protiučrepih, Rusi pa so zagrozili, da bodo odpovedali naročila. Po robu se je Rusiji postavila tudi Francija in izdala potrebne uredbe o zaščiti domače proizvodnje. Zato so Rusi takoj prekinili pogajanja s francoskimi tvrdkami o različnih dobavah. Mesto v Franciji so naročili večje število avtomobilov v Italiji. Rusija si hoče zopet osvojiti evropski trg, zraven pa uničuje s svojimi nizkimi cenami proizvodnjo evropskih držav. — V Združenih državah so se vršile volitve v poslansko zbornico in senat. Leta 1926 je bilo izvoljenih v senat 48 republikancev, 47 demokratov in 1 farmer, v zbornico pa 269 republikancev, 164 demokratov, 1 socialist in 1 nestrancar. Poslanska zbornica šteje 435 poslancev in senat 96. V poslansko zbornico je bilo tokrat izvoljenih 218 demokratov, 212 republikancev, 1 farmer, 1 neodvisni republikanec, 3 izidi pa so zaenkrat še neznan. Tudi v senatu bodo imeli demokrati večino. Vsi kandidati, ki so proti prepovedi alkohola, so bili izvoljeni. Izid volitev pomeni nezaupnico dosejani politiki predsednika Hooverja.

DOMAČE NOVICE

Kandidatov za deželni zbor je postavilo na Koroškem 7 strank skupno 242. Volilo se je 36 deželnozbornskih poslancev, za 6 manj od leta 1927. Najbolj radodaren je bil s svojimi kandidati Heimblock, ki jih je imenoval kar 60.

PODLISTEK

Rev. Bernard Ambrožič, O. F. M.:

Janezek in Micika.

(Nadaljevanje.)

„Vem, Tudi res niste nič pohujšljivega rekli. Toda če vam povem, da se Janezek in Micika že sedaj tako po malem ženita, kaj boste pa na to rekli?“

„Že sedaj, pravite? No, to je pa seveda čisto druga reč! Ali ste prišli na sled kakih ljubzenskih spletki?“

Nekoliko sem se prestrašil, vendar se nisem mogel vzdržati smeha. Skozi spomin mi je hušnilo, kako sem že včasih slišal o raznih škandalih med šolskimi otroci na kakšnem zavodu, vendar nisem mogel niti za trenutek verjeti, da bi bilo kaj takega mogoče pri Janezku ali Miciki.

„Nič tako strašnega, gospod katehet. Vendar se mi zdi nekoliko pazljivosti popolnoma na mestu. V teh letih, saj veste, je taka reč vse-kako nezdrava.“

„Na vsak način, gospodična, toda povejte že, prosim, kaj pravzaprav je.“

„No, rada se gledata in rada se imata. Med otroci gre glas, da sta mož in žena.“

„Hm! To bo pač otroška iznajdlivost in razposajenost. Saj veste, kaj otroci vse iznajdejo.“

„Da, da! Razumem, kako si vso stvar predstavljate. Toda poglejte tole nežno pisemce, ki ga je Micika izgubila prav pri šolski tabli. Opazila sem bila, da si je venomer dajala nekaj opraviti pod klopjo. Obrazek je razodeval popolno odsotnost duha. Nenadoma jo pokličem k tabli. Vsa se je stresla in bliskoma nekaj stisnila v žep. Prišla je pred tablo in segla po kredli. Tedaj ji je zmečkan košček papirja smuknil iz žepa, očitno ga je bila v naglici premalo varno spravila. Zahtevala sem, naj mi ga da. Obotavljaje je izvršila ukaz, toda rdečica jo je kuhala, da se mi je otrok kar zasmilil.“

Gospodična je prenehala, ker je videla, da sem pozorno bral ono „nežno pisemce“.

Bilo je tako:

Ljuba M.: — Nič ne maraj, jaz Te nikoli ne zapustim. Samo midva veva, kako Te imam rad. Kamlu bova velika. Ne bodi žalostna, če Te otroci zavoljo mene dražijo. Naj nama le nagajajo, da sva mož in žena. Pa bodiva! Meni je prav. Kaj pa Ti praviš? Piši ali povej. Pazl, da mojega pisma kdo ne dobi. Srčno Te pozdravlja

Tvoj J.

„Kako pa dalje?“ sem dejal gospodični.

„Podpisa ni bilo, kot vidite, toda pisava mi je izdala zaljubljenca. Ozrla sem se po otrocih, toda tako, da sem le prav mimogrede in površno ošinila Janezka. Bilo je seveda dovolj. Siromaček je tonil v rdečici in zdelo se mi je, da slišim utripanje njegovega srca. Na drugih obrazih sem pa opazila pomenljive nasmeške in mnogo oči je žarelo v nepritajeni škodoželjnosti.“

„To si lahko mislim!“ sem dejal. „To je morala biti za navihance ogromna senzacija. Kako ste pa potem te nesrečne grešnike oštevali?“

„Prav nič nisem rekla. Malomarno sem pustila pisemce na katedru in sem poslala Miciko v klop. Poklicala sem drugo učenko in ura je potekla povsem normalno.“

„Menda res še najbolj pametno, gospodična!“

„Tako sem mislila takrat tudi sama. Dejala sem si: Otročarija bo s tem končana. Ves razred ve, da sem jaz vso stvar izvedela in to bo dovolj opomina in kazni za vse. Toda mislite si, česa je ta junaški Janezek zmožen. Naslednje dni sem večkrat trdovratno upirala vanj oči in glejte — vedno je vzdržal pogled! Ostra kljubovalnost mu je sijala iz oči. Micika je poizkusila samo enkrat, pa ni vzdržala več kot nekaj sekund. Drugače vedno gleda mimo mene na tablo. No, včeraj se je zgodilo tole: Sredi računské ure je poslal Janezek novo pisemce Miciki. Poštarji so ga oddajali dalje in dalje tako očitno, da nisem mogla prezreti, kaj se godi, če bi tudi bila imela najboljšo voljo. Seveda sem listek prestregla in prebrala. Poglejte!“

Bral sem:

Ljuba Micika: — Nič ne maraj, draga! Kaj nama more gospodična? Jaz sem velik in se nikogar ne bojim. Če naju bodo preganjali, lahko uideva in bova živela na samotnem otoku kot Robinzon. Še lepše nama bo, ker ne bo Robinzon sam, ampak tudi Robinzonka. Tudi Ti se nič ne boj.

Tvoj Janezek Robinzon.

„No, to je pa že čudno romantično,“ sem dejal in ni mi bilo, da bi se smejal.

„Ko sem prebrala ta listek,“ je nadaljevala učiteljica, „sem ostro in karajoče pogledala Janezka. Ali mislite, da mi je umaknil oko? Kaj še! Tako me je gledal, kot bi bil on moj vodnik. Takoj sem razumela, da je bil listek nalašč tako odposlan, da je moral priti meni v roke. Pravzaprav ni bil namenjen Miciki, temveč meni!“

„Hm, vidim, da je stvar malo resnejša, nego sem si jo sprva predstavljal. Bom videl, kaj se da ukreniti. Vsekakor hvala za informacijo!“

Ločila sva se in vstopil sem v razred. Vso uro nisem opazil nič posebnega, le čuden vtis sem imel, da ves razred ždi v nekakem pričakovanju. Toda kdo more reči, če ni bil tisti vtis umetno položen vame zavoljo razgovora z učiteljico?

Drugi dan sem pozval gospodično k nadučitelju. Drugo Janezkovo pismo je prezeval duh upora in kljubovalnosti do učiteljice, zato se mi je zdela, da zadeva spada pred višjo instanco. Vedel sem tudi, da je nadučitelj jako pameten mož, in torej sem si mislil: on bo gotovo našel pravo pot za postopanje z Janezkom in lepše bo, če se brez mojega direktnega vmešavanja vse lepo izteče.

Tako sva z gospodično vse sporočila nadučitelju. Mirno je poslušal in si gladil brado. Tu pa tam se je poredno posmihal.

„Prav, gospod katehet in gospodična! Veseli me, da sta mi vse to povedala. Meni se zdi, da je to prav lahko ozdravljiv slučaj. Poznam oba otroka, ker sem znan v družinah. Gospodična, kdaj je vaša prihodnja računška ura?“

„Jutri ob desetih, gospod nadučitelj!“

najbolj skromna pa naša stranka. V državni zbor pošlje Koroška 10 poslancev. Kandidatov je postavilo 7 strank skupno 101. V tem slučaju so jih največ imenovali krščanski socialci, namreč 20. Nekaterim se pa dopade, če morejo biti na kandidatni listi.

Svetna vas. (Volitve.) Volilni boj je končan in pred nami leži izid. Za našo stranko je zelo ugoden, zakaj napredovali smo za 26 glasov. Vse stranke so se z veliko vnemo vrgle v volilni boj, a imajo brez izjeme zaznamovati težke izgube. V soboto pred volitvami so neprestano drveli avtomobili skozi vas in trosili letake ter delili volilne listke. Celo krščanski socialci so pripeljali z avtom cele grmade letakov in volilnih listkov. Najbolj žalostno pa je dejstvo, da so krščanski socialci agitirali in delili med naše volilce še v soboto zvečer samo krščansko-socialne glasovnice in sicer so se te agitacije udeležili heimatblokovci in schobrovci, ki so krščansko-socialne glasovnice razdeljevali po hišah z namenom, da zmedejo naše ljudi in nam odvzamejo glasove za deželni zbor.

Št. Jakob v Rožu. (Razno.) Ker bodo v Področčici zidali kapelico kot spomenik na ugoden izid plebiscita za Avstrijo, kjer bo vsako nedeljo maša z nemško pridigo, se zbirajo darovi tudi pri naših ljudeh. Toda naši ljudje so se spametovali in mislijo, da cerkvice v Področčici ne potrebujemo, še manj pa nemške pridige. Mi z našimi težko prisluženimi šilingi ne bomo podpirali germanizacije nas samih. — Tudi naša stara cerkev sv. Uršule v Svatnah se je s pomočjo naših rojakov v Ameriki novo preslikala. Kupila se je tudi preproga in se dala presrebrniti kadilnica, za kar gre posebna hvala naši neumorni rojakinji ge. Kristini Mikl, ki je cerkvi posebno naklonjena in ki je zbrala tudi denar v ta namen.

Loče ob Baškem jezeru. (Razno.) Sprejmite tudi od nas nekaj vrstic. Danes moramo poročati o nesreči, ki se je pripetila zadnji teden. Ponesrečil se je naš vrli in dobri igralec Tevžej Zellov v Spodnjem Dobju. Kot mizar je bil zaposlen v Področčici, kjer si je pri žaganju

„Dobro. Dovolite, da pridem sam in prevzamem pouk. Vi seveda pojedete z mano v razred in tudi gospoda kateheta prosim, da pride.“

Poredno se je smejal in si gladil brado. Rad sem obljubil, da pridem. Slutil sem, da je nadučitelj pravkar zasnoval v sebi načrt prave Salomonske razsodbe.

Naslednji dan smo torej točno ob desetih slovesno vstopili v četrti razred: gospodična, katehet, nadučitelj. Otroci so planili na noge in odprli usta za predpisani pozdrav, toda ko so za gospodično opazili mene in nadučitelja, so pozabili izreči pozdrav in zapreti usta.

Sedli smo. Nadučitelj za kateder, midva z učiteljico k oknu. Nadučitelj je pozorno premeril razred, od obraza do obraza mu je švigal orlovski pogled. Otroci so sedeli brez sape kot pribiti.

Končno je spregovoril:

„Računstvo imamo. Pripravite zvezke! K tabli naj pride — Micika Balanč.“

Razred se je zganil, Micika je korakala k tabli.

„Vzemi kredo in piši. — Recimo, Micika, da si ti gospodinja in imaš pripraviti obed za sedem ljudi. Iti moraš v trgovino, da nakupiš vse potrebno. Napiši na tablo, kaj boš kupila in koliko denarja boš izdala za vsako blago posebej. Potem vse lepo skupaj seštej in nam boš ob koncu računa povedala, koliko te bo stal ves obed. Pa ne izdaj preveč, da ne bo tvoj mož hud!“

Micika je zardela in se zmešala. Janezek se je sklonil globoko na zvezek, obrazi po razredu so se zasvetili v škodoželjnem nasmehu. Večinini je bil položaj že jasen.

Nadučitelj se je dvignil in ji vzel kredo.

„Čakaj, pomagam ti. Kupila boš...“

Imenoval je razno blago in napisal celo vrsto števil na tablo.

„No, sedaj bo račun lažji. Ostalo narediš sama.“

Dvignila je roko in hotela izpregovoriti. Toda beseda ji je obtičala v grlu in roka ji je omahnila.

„Ne znaš? Zakaj vendar ne? Seštevaj in pomoz!“

(Konec sledi.)

pokvaril levo roko, ki so mu jo morali odrezati v beljaški bolnišnici. — Naznanjamo obenem, da se bo vršila 16. novembra ob 7. zvečer in 23. novembra ob 3. popoldne pri Ročičniku v Ratenčah prireditve iger „Ne v Ameriko“ in „Nemško ne znajo“.

Št. Jakob v Rožu. (Sestanek.) Izobr. društvo „Kot“ ima v nedeljo dne 16. novembra 1930 ob 3. uri popoldne v društveni dvorani svoj sestanek s sledečim sporedom: Govor, deklamacija, smolarjev kuplet in prizor iz sodobnega življenja.

Drobne koroške novice. Komunistični agitator Johan Katzianka je bil radi veleizdaje aretiran in predan preiskovalnemu sodniku. — V tednu pred 1. novembrom se je zvišalo število podpiranih brezposelnih za 487 na 400. — V zapor sta romala Alojz in Janez Borovnik iz Podgore radi suma tatvine divjačine. Pri njima se je našla puška in pištola. — Neznani vlomilci so odnesli posestniku Antonu Franku v Velikem sedlu pri Beljaku 35 kg prekajenega mesa in 15 klobas. — V Velikovcu se bo zidalo prihodnje leto novo poštno poslopje. Zemljišče je darovala občina. — Dne 2. t. m. je v Medborovnici izvršil Bogomir Struger roparski napad na 78 letnega Franca Pošingerja. Odnese mu je 340 S, a je bil kmalu na to aretiran. — Sliši se, da bo papirnica na Reberci ustavila delo. Delavci so dobili odpoved. S tem bo izgubilo zaslužek okrog 200 delavcev. — Dne 3. t. m. je bil v Borovljah napaden pomožni delavec Maks Wieser in poškodovan. Pri enem napadalcu je dobil orožnik bikovko in nabito

NAZNANJAM

da sem v Dobri vasi, nad trgovino Paar, pričel izvrševati

Živnozdravniško prakso

ter da smem izvrševati vsakršnaki tozadevna dela, kako cepljenje (implanje) svinj itd. 159

K obilnim pozivom se priporoča Dr. L. Sienčnik.

avtomatično pištolo. — Borveljska tovarna je dobila pošiljatev starega železa. Preden pride železo v peč, se preišče. Pri preiskavi se je našla ročna granata. Delavec je vdaril s kladivom na granato, ki je eksplodirala; delavec Slanovec je mrtev in 2 težko ranjena.

ZADRUŽNI VESTNIK

Stanje in bodočnost kmetijskega združništva.

V Evropi se je pojavilo združništvo na deželi pozneje nego v mestu. Danes pa je število zadrug na deželi večje kot pa v mestih, in kmetijsko združništvo ni nič manj značilno kot mestno združništvo. Med različnimi vrstami zadrug pride na prvo mesto kreditno združništvo, nato pride nabavno konzumno združništvo, ki predstavlja izrazito mestno združništvo.

V združništvu pride na prvo mesto Danska, ki je bila pred 25 leti ena najsiromašnejših držav v Evropi. Čeprav je bila od narave zapostavljena, vendar je prišla do blagostanja, za kar se imajo zahvaliti njeni kmetovalci združništvu. Danska zavzema danes z ozirom na izvoz in uvoz eno prvih mest. Vse to je delo združništva, ki je privedlo posebno do izredno velikega razvoja kmetijstva.

Drugače kot v mnogih drugih deželah na Danskem niso pričeli z ustanavljanjem kreditnih zadrug, ampak z zadrugami za prodajo agrarnih proizvodov. Ameriška konkurenca je uničila kulturo žita, toda Danci so prišli takoj na mlekarstvo, živinorejo, perutninarstvo itd. Danes pripada 90% danskih kmetovalcev mlekarskim zadrugam, ki proizvajajo najboljšo sirovo maslo v Evropi, bavijo se pa tudi še s proizvajanjem sira. Dansko sirovo maslo, ki ga izvažajo zadrugne zveze, nima na svetovnem trgu nobenega tekmeca in se zato mnogo uporablja na Angleškem in v Nemčiji.

Razen produkcije sirovega masla odpade tudi 70% produkcije mesa na zadrugno organizacijo. Z ozirom na tehnično stran ne zaostajajo zadrugne klavnice, v ničemer za zadrugnimi mlekarnami. Danska proizvajata suho meso in razne vrste mesa, ki se izvažajo na Angleško ali pa se porabi v državi sami.

Za zbiranje jajc obstojajo posebne zadrugne, od katerih se jih polovica izvažata. Po priza-

devanju teh združnih organizacij je prišel kmetovalec do tega, da pazi na kakovost jajc, izboljšuje pasmo perutnine in na ta način sam sodeluje pri izboljšanju perutninarstva v deželi. Danske konzumne zadrugne so skoraj vse kmetijskega značaja. Nabavljajo vse, kar je potrebno kmetovalcu za obdelovanje zemlje in za gospodinjstvo ter mu omogočajo na ta način, da poceni nakupuje.

Vendar pa materijelno izboljšanje, ki ga vrši združništvo, ne zadostuje za narod, ker izboljšuje n. pr. samo živino kot na Danskem itd. Mimogrede rečeno, imajo krave na Danskem lepše in bolj snažne hleve kakor pa kmetijska stanovanja. Hlevi na Danskem imajo okna, znotraj so lepo pobeljeni, imajo vodovod in dobro ventilacijo. Dostikrat se je dogodilo, ko so tudi zadrugniki obiskali danske kmetovalce, pa so jih pogostili ravno v hlevih, ker so hoteli na ta način pokazati, kako so čisti in higijeni.

GOSPODARSKI VESTNIK

Žitne cene.

(Konec.)

Na drugi strani pa zopet opažamo, da konzum žita ni narastel sorazmerno s produkcijo. V celi vrsti velikih držav je danes konzum žita manjši kakor pred vojno, to pa zato, ker so žito izpodrinila druga hranila.

Zaradi vseh teh razlogov je moralo priti do krize na svetovnih žitnih tržiščih. Že lani smo opazili, da je letom 1926, 1927 a 1928 z visokimi žitnimi cenami sledilo leto 1929 z nizkimi cenami. Padec cen žita pa ni osamljen. Indeksi cen raznih držav kažejo, da so padle zelo tudi cene raznih sirovin, predvsem za tekstilno industrijo. Razmerje med cenami industrijskih izdelkov in agrarnih proizvodov je bilo na svetovnih tržiščih za slednje do l. 1929 razmeroma ugodno, leta 1929 pa se je občutno poslabšalo v škodo agrarnih proizvodov. Zaradi teh nizkih cen se je razumljivo kupna moč podeželskega prebivalstva zmanjšala in priti je moralo nujno tudi do industrijske krize, ki jo danes vedno bolj čutijo po celem svetu in ki se javlja tudi pri nas. Industriji je stališče lažje, ker se more braniti z dobro organizacijo proti padajočim cenam, težko pa je kmetijstvu. Zato tudi industrija lažje klubuje gospodarski krizi, ker pomeni pri njej racionalizacija skoro vedno znižanje produkcijskih stroškov in s tem povečanje dobička. Nadalje ima industrija svoje karte, ki drže stalne cene, pa naj si bodo dobri ali slabi časi. Zakaj v dobrih časih si naberejo podjetja toliko rezerv, da lažje prebrodijo krizo. Znano pa je tudi, da se kartelna cena ne ravna po produkcijskih stroških najcenejšega producenta, ampak je taka, da omogoča rentabilnost tudi manj racionaliziranim obratom, ki morajo delati z nadpovprečnimi stroški. Trgovska organizacija kmetijstva je še v povojih in tu čaka kmetijsko združništvo še obsežno polje dela. Nadalje bo treba še mnogo dela za tehnični napredek našega kmetijstva, zlasti kar se tiče porabe umetnih gnojil.

Da pa se je sedaj položaj na žitnem trgu tako katastrofalno poostiril, je pripisovati ruski nastopu na svetovnih trgih. Rusija skuša zopet osvojiti stara tržišča predvojnih časov. Zato so ji dobra vsa sredstva, predvsem pa pobija svojo konkurenco z nizkimi cenami. Videli smo že, kako škodo je napravil našemu lesnemu gospodarstvu izvoz ruskega lesa. Vedno bolj se opaža ruski pritisk tudi na trgu lanu in konoplje, živine in jajc. Zato so razumljiva stremjenja ruskih sosedov in sploh vseh srednjeevropskih agrarnih držav, da skušajo s skupnim nastopom omejiti povodenj cenega ruskega blaga, ki jim toliko škoduje. Slov.

Naši travniki.

Ko pregledujem travnike naših krajev, se mi v srce smilijo. Vidim stare krtine, ki so že zdavnaj s travo porasle, z grmičevjem obraščene travnike in poleg tega sestradane, da umirajo gladi. Dragi posestnik! Ali imaš zavezane oči, da ne opaziš, kadar hodiš po svojem travniku, kako ima rumenkasto in suho lice, ko bi moral še tudi v jeseni biti v polni zeleni barvi in istotako pomladi, če ne bi bil tako sestradan. Imejmo usmiljenje z ubogimi travniki! Bog jih nam ni dal, da jih pustimo stradati, naklonil jih je nam, da dobro preživijo našo živino. Za

to pa so sposobni le tedaj, če jih dobro hranimo, dobro gnojimo. Nekoliko primerjajmo travnik z nami samimi!

Ali imamo mi moči, če smo sestradani? Nismo jih. Vidite. Isto je s travnikom. Ako jih ne gnojimo, nam morejo dati le malo sena, mogoče polovico manj ali samo tretjino tega, kar bi dali pri dobrem gnojenju. Saj je treba za gotovo delo tudi veliko več sestradanih ljudi nego nasičenih.

Rastlinska hrana je gnoj. Imamo pa običajno premalo hlevskega gnoja, zato si moramo pomagati z umetnimi gnojili. Tri, oziroma štiri glavnih hranil potrebuje zemlja: kalij, fosforovo kislino, dušik in apno. Če gnojimo z umetnimi gnojili, običajno ni pomagano, ako gnojimo samo z eno vrsto umetnega gnoja. Vsled tega pri gnojenju z umetnimi gnojili umetna gnojila mešamo, ker vsebujejo običajno samo po eno hranilo. Imamo sicer tudi sestavljena ali kombinirana umetna gnojila, ali te bomo pustili danes ob strani.

Kalij nudimo rastlini potom kalijeve soli. V prodaji je navadno 40odstotna kalijeve sol, to pomeni, da vsebuje meterski stot (100 kg) te soli 40 kg kalija. Fosforovo kislino vsebuje gnojilo: Tomaževa žlindra, superfosfat, reformfosfat itd. Osemnajstodstotna Tomaževa žlindra vsebuje 18 kg fosforove kisline in poleg tega veliko apna, ki je seveda tu zastoni, ker se ravna cena samo po odstotkih omenjene kisline. Razlika med fosforokislimi gnojili je ta, da se v zemlji ne topijo vsa enako hitro. Pri žlindri se topi fosforova kislina počasi, vsled česar jo trosimo običajno v jeseni in sicer na travnike. Pri gnojenju travnika hočemo, da se čuti gnoj več let in to dosežemo z žlindro. Superfosfat se topi hitreje in ga vsled tega cenimo na polju, ker hočemo, da pride predvsem tisti rastlini v prid, kateri smo ga dali, in ne šele oni, ki jo bomo sejali pozneje.

Najdražje rastlinsko hranilo, kakor že znano, je dušik, in ravno tega na travnikih najlažje pogrešamo. Slišali smo že, da metuljnice ali deteljice zbirajo potom bakterij, ki so na koreninah, dušik. Ni sicer tega veliko, ali če gnojimo travnike s fosfatnimi gnojili in kalijevo soljo, bodo postale detelje krepkejše in zbrale bodo več dušika, ki bo prišel v prid tudi drugim travam.

Nasitite torej vaše travnike, imejte usmiljenje z njimi in oni vam bodo skrb poplačali. Poplačali vas bodo z obilno košnjo. Veselje in zadovoljnost bo na obeh straneh. Travnik bo izgubil sestradano zunanost, vi pa se boste veselili dobre košnje. Ne ravnajte več po mačekovsko s travniki, temveč objemite jih z isto ljubeznijo kakor vaše njive.

Ker vsebuje žlindra več kot polovico manj fosforove kisline nego kalijeve sol kalija, je treba dati travniku do dvakrat toliko Tomaževe žlindre nego kalijeve soli: n. pr. na 1 hektar 3 stote žlindre in 150 kg soli.

Ne bojte se, da bi se vam umetna gnojila ne izplačala. Res, da so umetna gnojila draga, ali obilnejši pridelek bo do dvakrat toliko vreden kakor gnojila.

V novejši dobi so pri nas že precej razširjene gnojilne jame. Če jo imamo, bomo seveda vozili gnojnico na travnike. Gnojnica vsebuje v odstotkih največ kalija in dušika, fosforove kisline pa le malo. Takim travnikom bomo od časa do časa dodali še fosfatno gnojilo.

Hrano zavživamo skozi usta. Tudi travniku je treba najprej odpreti usta, preden trosimo umetna gnojila. Prevleči ga moramo z brano, da se pokaže nekoliko zemlja, da iztrgamo mah, ki zapira travniku usta. Saj je povlačenje z brano tudi radi dostopa zraka do zemlje jako važno.

Cestokrat vidimo travnike obraščene tudi z grmičevjem. Iztrebimo ga, ker je škoda prostora in ker škoduje grmičevje tudi svoji okolici. Na grmičevju se preživljajo tudi hrošči, ki se zarijo v bližnji okolici v travnik in ko se vležejo ogrci, nam zopet ti uničujejo travniško rušo.

Celovski trg. Živina: plemenske krave 1,10 do 1,40, pitane krave 0,60—0,90, telice 1,80—2, plemenski prašiči 1,60—1,80 S za kg žive teže. Žito: pšenica 24, rž 18, ječmen 23, oves 23, ajda 23, koruza 22 g za kg. Sladko seno 14, kislilo 8 S za meterski stot, grah 1,40, leča 1,60, goveja mašč 6, sirovo maslo 5—6, prekajena slanina 4,50, sirova 2,80, zaseka 3, smetana 2,40—4 S.

krompir 12—14, zelen fižol 50, zelje 40, repa 20, mleko 40—46 g, jajce 22—24 g, kokoši 3,50—5 šilingov.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Avstrija: Bivši finančni minister dr. Ahrer, ki je moral pred leti zapustiti Avstrijo, se je 3. t. m. vrnil na Dunaj in se bo naselil v Gradcu. — Na Dunaju bodo gradili nebotačnik, ki bo veljal 7,5 milijona S in bo imel v sredini 15 nadstropij, ob straneh pa po 6. — Legacijski svetnik češkoslovaškega poslanstva na Dunaju dr. Trček je bil napaden v brzovlaku Bratislava—Dunaj in težko ranjen. Trije napadalci so poskakali iz vlaka, trije pa so bili v Hainburgu aretirani. Naša vlada se je pri češkoslovaškemu poslaniku opravičila. — V Italijo izgnani pučisti major Pabst se vrne po volitvah nazaj v Avstrijo. — Jugoslavija: Po mirovni pogodbi se morajo izseliti iz Jugoslavije vsi madžarski optanti in z Madžarske vsi jugoslovanski optanti. Na podlagi tega so Madžari izgnali v zadnjem času 150 jugoslovanskih optantov. Ker pa Jugoslavija teh ljudi nima tako hitro nikamor spraviti, je izgnala 170 madžarskih optantov. — Ministrski svet je sklenil davek na samce in oprostil vsakega davka družine, ki imajo preko 9 otrok. — Nemčija: Saška deželna vlada je preizkušala iznajdbo pod imenom „magnetični žarki“, s katerimi se lahko na daljavo ustavi vse motorje, ki uporabljajo elektromagneta. To se je baje tudi obneslo. Na cesti so se sočasno ustavili vsi avtomobili in jih šoferji niso mogli spraviti v pogon, dokler niso magnetičnih žarkov prekinili. — Proti narodnosocialističnim poslancem v nemškem državnem zboru je vloženih pri sodišču 113 kazenskih postopanj radi žaljenja časti, prestopkov proti zakonu o zaščiti republike, žaljenja vere, motenja reda, nasilnosti itd. Proti posameznim poslancem je vloženih po 24, 21, 14, 13, 10 do 5 tožb. Sodišča zahtevajo izročitev teh poslancev. 107 poslancev in 113 obtožb. — Italija: V bližini Bala v Istri je dobila neka vdova po padlem sinu 10.000 lir penzije za več let nazaj. Isti večer, ko je dvignila denar, je nekdo potrkal na vrata. Vdova je odprla in dva maskiranca sta zahtevala denar ali življenje. Slučajno je isti večer prišel na dopust nje sin, ki ga je vpitje prebudilo. Vzel je samokres in oba ustrelil. Pozneje se je izkazalo, da sta bila razbojnika orožnik in poštar, oba Sicilijana, ki sta mislila, da je starka sama doma. — Pri Trstu je bil izvršen napad na stražnika Viktorja Kureta, ki je bil glavna priča proti Slovencem pri tržaškem procesu. Dobil je strel v roko in tudi sin je bil ranjen. Napadalec niso dobili. — V Italiji je bilo zadnje dni aretiranih veliko število uglednih oseb, med njimi 2 bivša ministra, bivši državni podtajnik, odvetniki, vseučiliški profesorji itd. Vsi ti niso prijazni fašizmu. Zunanji minister Grandi je podal ostavko. — Indija: V indijskih zaporih se nahaja 23.136 nacionalistov radi političnih prestopkov. — Pri ponovnih spopadih pretekli teden je bilo 21 redarjev ranjenih. Izgredniki so se zbrali v bližini policijskega komisarijata, da bi imeli shod, ki jim ga je policijski komisar prepovedal. Redarstvo je moralo opetovano streljati. Množica se je še nadalje upirala in obmetavala redarje s kamenjem. Kakih 100 izgrednikov je bilo ranjenih, od teh se morali 80 prepeljati v bolnico. — Ostale države: Dne 5. t. m. se je čutil hud potres v severo-zapadni Bolgariji. Najbolj so prizadeti kraji Berkovac, Kubuč in Petroheni. Mnogo hiš je popokalo. — V Smirni je nastopilo drugo močno deževje, ki je katastrofo še povečalo. Iz vode so potegnili že 134 trupel. — V češkoslovaškem proračunskem odseku je odgovoril poročevalec dr. Maček na neke ugovore s strani nemških poslancev, da se nahaja zahteva, da spada vsak češki otrok v češko šolo, zven vsake debate, iz česar pa logično tudi sledi, da spada vsak nemški otrok v nemško šolo. Vsak otrok se mora vzgajati in izobraževati v svojem materinem jeziku. Kakor smo proti germaniziranju Čehoslovakov, tako moramo biti tudi proti čehiziranju Nemcev. (Tako daleč se koroški Nemci še niso povzpeli.)

Poplave v Gornji Šleziji. Nalivi v začetku novembra so povzročili, da je reka Odra prestopila bregove in pri Vratislavi predrla tudi zadnje zaščitne nasipe. Posamezni valovi so

bili do 5 m visoki. Vas Limburg je bila popolnoma obkoljena od povodnji. Polja in travniki so bili daleč naokrog pod vodo, železniški promet je bil prekinjen. Prebivalstvo je v naglici rešilo, kar se je dalo rešiti. Divjačina je skoro vsa poginila v valovih, kjer je bilo videti cela krđela srn. V mestu Brieg je bil promet mogoč samo s čolni. Ustaviti se je moralo delo v rudnikih, ker je voda vdrla v več rovov. V bližini Glogove je nastalo jezero, ki ima 15 km v premeru. Tudi mesto Oppeln je bilo obdano od vode. V tem ozemlju je nad 20.000 žasilnih delavcev na delu. Potok Ohle, ki je navadno širok samo 3 metre, je drl v širini 4 km. Več predmestij Vratislave je bilo preplavljenih. Tudi v pruski Šleziji so zavzele poplave velik obseg, njive so bile 4 do 5 m pod vodo. Mnogo krajev je bilo od ostalega sveta popolnoma odrezanih. — V istem času so bili na Angleškem in v Franciji strašni viharji. V pristanišču Shoeburnyess je trajal vihar samo 2 minuti, kar pa je zadostovalo, da je prevrnil mnogo avtomobilov, razkril strehe in metal po tleh številne potnike. Strela je ubila več ljudi. Škoda se ne da preceiniti. Veliko škode je napravil vihar in naliv tudi na Francoskem.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu.

Varno naložen
denar, dobro
obrestovanje!

Uraduje se v četrtkih
dopoldne v Pavličevi ulici 7 v Celovcu.

Častna izjava.

Podpisana izjavljam, da besede, ki sem jih izrekla pred tedni o Ani Tale posestnici na Radišah, ne odgovarjajo resnici in jih preklicujem. Zahvaljujem se ji, da je odstopila od tožbe.

Št. Rupert pri Celovcu, dne 4. novembra 1930

G. K.

KUPIM MANJŠE POSESTVO

v večjem prometnem kraju.

Ponudbe na upravnishvto lista.

VABILO.

Pevsko in tamburaško društvo „DOBRAČ“ na Brnci priredi v nedeljo 23. nov. 1930 ob pol 3. uri pop. pri Prangarju v Zmetižah

PEVSKI KONCERT

Na sporedu so koroške slovenske pesmi in solospjev „Župan“.

K obilni udeležbi vabi

VODSTVO.

Izšla je Blasnikova Velika Pratika

za navadno leto 1931,
ki ima 365 dni.

VELIKA PRATIKA* je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obrabtan.

V „Veliki Pratici“ najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenski in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — koledar za pravoslavne in protestante; — poštne določbe za Jugoslavijo; — letvice za kolke na menice, pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse seje na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brestosti živine; — tabelo hektarov v orah; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepis važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. — Cena 5 Din.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku:

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d. v Ljubljani.

146